

1716

1. Vithmarus, Testes Christophorus: *Historia comitatus Teisterbant.*
2. Vithmarus, Testes Christophorus: *De foederibus cum diversae atque nullius religionis populis*
3. Reinoldus, Bernardus Henricus: *Observationes interpretationi Codicis praemissae.*
4. Reinoldus, Bernardus Henricus: *Ad legem XXX § 6. 8. de adquisenda vel amittenda hereditate.*
5. Reinoldus, Bernardus Henricus: *Ad legem XXVII C. de inefficacis testamento*

1717.

1. Coccejus, Henricus, de: *Quae sit gemina resolutio controversiae, circa causas exhereditationis liberorum.*
2. Coccejus, Henricus, : *De liberis, qui partem et numerum faciunt*
3. Coccejus, Henricus, de: *De potestate iusti libali in facto Donatio.*

1717.

4. Reinoldus, Bern. Hues. : Ad Senatus Comitatuum
Macedonianum

1718.

Coccejus, Henricus : De fideicommissis familiaribus
o manuum heredum non capiendis

1719.

1. Bergen, Joh. Georg, a : De vertigine ex venterculo.
2. Dithmarus, Justus Christophorus : De origine juris publici
Germanici.
3. Dithmarus, Justus Christophorus : De anno decretorio
exercitii ubique et religionis in Germania
4. Poldhornius, Nicol. : De potestate maritali juri civili
hanc cognita.
5. Plesmannus, Henricus Simon : De eo, quod justum est,
circa inquisitionem variantem
6. Plesmannus, Henricus Simon : De transactionibus imbutis

HISTORIA
COMITATUS
TESTAMENT.

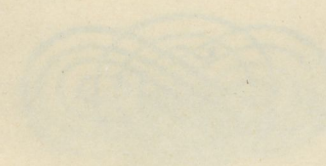
Quam
PRÆSIDE
JUSTO CHRISTOPHORO
DITTMARO.

HISTORIARUM ET POLITICARUM
PROFESSORE ORDINARIO

in Universitate Lipsiensi
et in Universitate Berolinensi

DIONYSIO & FILIIS

1857

STUDIO CAROLI SCHWARTZII

2. D. B. V.

1719,1

43

AM

DISSERTATIO INAUGURALIS MEDICA
DE

VERTIGINE

EX

VENTRICULO

QUAM

AUXILIANTE DEO

GRATIOSISSIMÆ FACULTATIS MEDICÆ
CONSENSU

IN REGIA VLADRINA

PRÆSIDE

DNO. JOH. GEORG. à BERGEN,

MED. DOCTORE ET PROFESSORE
PUBLICO ORDINARIO

PRO LICENTIA

SUMMOS IN ARTE MEDICA HONORES
ET PRIVILEGIA LEGITIME IMPETRANDI

Ad Diem 29. Junii A. MDCCXIX.

placido examini submittit.

AUTHOR

MARTINUS EPHRAIMUS GERICH,

Coerlino Pomeranus.

FRANCOFURTI ad VLADRUM,
Literis TOBIÆ SCHWARTZII.

PROEMIUM.

Vulgatissima in Scholis medicorum doctrina est, qua morbos corpus humanum undiq; infestantes in idiopathicos & sympathicos non inconsulte distingvunt; atqve in istos quidem, per essentiam tales, qua pars affecta quælibet primariam labem sustinet, aut morbi quasi in se sedem continet, quales non raro sunt epilepsia a vitio & læsione cerebri exorta, ideo idiopathica dicta; vertigo a levi capitis percussione, vid. *Hippocrat. epidem 5.* a ferosis humoribus in ipso cerebro congestis producta & similes alii; in illos autem per consensum tales, quo aliunde pars affecta labem mutuatur, ab aliis scilicet vicinis, nervis aut vasis sanguiferis, aut membranis mi-

A

re

re inter se connexis partibus, ad quas merito referamus epilepsiam uterinam, convulsiones ab assumptis venenis, asthma stomachale, vomitum a nephritide calculosa, vertiginem ex utero in passione hysterica, vertiginem e ventriculo plurimosq; alios brevitate causa silentio hic involvendos, a Practicis passim descriptos, sollicitè inter se distinctos atq; ideo sympathicos dictos. Quamvis igitur morborum hæc distinctio aliquibus levis & nullius propemodum momenti dicatur, id nihilominus commodi in se habere videtur, ut partem in quolibet morbo affectam accuratius & specialius ubiq; determinet, Medicoq; hac ratione ansam det in toto curationis negotio remedia ad morborum causas sedesq; certius dirigendi, & consequenter, morbum ipsum feliciter curandi. Tantum ergo abest, ut hanc morborum distinctioem ceu inutilem, prorsus rejicere auserim, ut eandem potius in eorundem curatione per quam accurate observandam esse putem. Quare cum leges academicæ necessitatem mihi imponant publicum ingenii & virium ejus documentum pro impetrandis

trandis summis in Arte Medica honoribus e-
dendi, speciminis inauguralis loco de verti-
gine ex ventriculo, morbo sympathico, age-
re constitui; quod institutum ut Deus T.O.M.
fortunet, atq; ad gloriam divini Nominis sui,
& proximi salutem clementer dirigat, ar-
dentissimis suspiriis precor.

Thef. I.

Vertiginem vel ab aquarum vorticibus vel
a vertendo latini rectissime derivant,
quia vertiginosis objecta externa omnia,
quin clausis oculis proprium etiam, ut
cunq; quiescens, corpus in orbem subin-
de agi videntur. Græci Vertiginem *σκότωμα*, item
σκοτόδιον vocant, indicantes cum vertiginis sensu vi-
sius obtenebrationem in plurimis contingere, in ali-
quibus visum penitus obtenebrari cum metu col-
lapsus, adeo ut fulcimento, quo nitantur, ægri de-
stituti plane quandoq; corruant. Ex quibus est, ut
Paracelso vertigo Scotomia; Hippocrati *σκοτόδιος*
tanquam vertigo tenebricosa, ex græca voce *σκοτος*,
tenebras, in specie vero caliginem oculorum juxta
varia Hippocratis loca denotante, vel græco verbo
σκοτώω, obscuro, & voce græca *διος*, vertiginem fig-
nificante; Platoni *σκοτοδινία* dicatur. Germanis no-
minatur *der Schwindel*.

Definitio vero vertiginem, de qua impræsentiarum agere decrevi, quod sit affectus, quo objecta externa & res quælibet visæ, alias immotæ circumgyrari videntur cum visus depravatione, notabili ejusdem obtenebratione & meru collapsus conjunctus, ex vitio & prava ventriculi affectione oriundus. Qua definitione data opera recedo, a nonnullorum minus congrua vertiginis definitione, qua vertiginem per pravam imaginationem circumgyrationis definiunt, quam docte rejectam legas apud *Barth. de Moor in Patbol. Cerebri cap. 3. p. 78.* Nec multum hic moror illos, qui in definienda vertigine spirituum animalium intra cerebrum in orbem & gyrum actorum mentionem faciunt, quasi ab illorum motu vorticoso vertigo unice dependeret, & in eo illa tota consisteret; quod ipsum quoniam structuræ cerebri penitus adversatur, non temere cum *Clariff. Archib. Pitcarnio in Elementor. Medicinæ Physico-Mathem. Lib. 2. cap. IV. p. 108. 109.* omnem vertiginis definitionem spirituum vorticoso motui superstructam respno. prætermittens interim quod multis incertum & adhuc valde dubium videtur, ventriculos scilicet cerebri promptuaria esse spirituum animalium, ad quorum in spatiis, ut volunt plurimi, mere inanibus morum vorticosum sic frustra recurritur.

Thef. III.

Utcunq; autem vertiginosis objecta externa in orbem rapi videntur, non tamen in omnibus idem
 vertigi-

vertiginis gradus, nec eadem morbi vehementia, nec eademq; ubiq; symptomata adfunt. Sed ita morbus comparatus est, ut varios in variis individuis, leviores modo, modo graviores habeat gradus. Hinc primus passim gradus dicitur, quando quæcunq; sensu visus percepta, nutare, tremere, circumagi in orbem simpliciter videntur. Secundus, quando vertigo, fit cum visus hebetudine, variis coloribus, coronis viridibus, flavis, nigris, interdum scintillulis confuse oculis obversantibus, aut vertigo est plane tenebri- cola, in qua oculi caligant, ut visus offusa quasi cali- gine prorsus pereat. Tertius, isq; gravissimus gra- dus, cum corporis prolapsu conjungitur, ut ægri actu, nisi ab occurrentibus tempestive sustineantur, concidant, caduca propterea vertigo, dictus. Hisq; animadversis gradibus nullas alias agnosco vertigi- nis sympathicæ species, nisi quis partium diversa- rum, ex quibus subinde producitur, rationem habere, & sic pro symptomatum vel diversitate vel pluralita- te entia citra necessitatem multiplicare, variasq; ejus species fingere magis, quam demonstrare velit.

Thef. IV.

Ad causarum enumerationem, & morbi for- malem rationem reddendam, sive veram ætiologi- am, sensim accessurus prævideo, e re fore, pauca præmittere, quæ patefaciant, & illustrent modum, quo naturaliter vertigo in sanis produci soleat, & in quo speciatim corporis loco ac parte fiat. Produ- citur autem ex naturalibus potissimum causis in no-

bis vertigo, quando objecta externa re ipsa & actu celeriter & constanter in orbem rotantur, aut ipsum corpus nostrum aliquoties circumagitur. Prius ex adspectu rotarum molarium celerrime circumactarum, undis fluctivagis & tumultuario commotis, itemq; omnibus curru vectis, sed ita ut pars corporis postica præcedat, antica sequatur, abunde confirmatur. Posterius quisq; vertiginis productæ sensu in semet ipso evidenter experitur. Nihil vero in omnibus adductis his casibus manifestius est, quam nervi optici expansionem, sive tunicæ retinæ fibrillas, in oculi fundo ab aliis & aliis objectorum radiis constanter agitari & commoveri, atq; exinde, cum ex immutatione loci, in quo depingitur cujusvis objecti imago in fundo oculorum, judicare sucti simus de immutatione loci, in quo objectum revera existit, aliter fieri non posse, quam ut prædictæ retinæ fibrillæ susceptum a circumactis motum non statim iterum amittant, sed aliquamdiu retineant, atq; sic objecta quævis immota hoc statu visa in gyrum nobis moveri videantur. Ex quibus patere autumo, cur omnia fortius mota, sive externa, sive interna illa fuerint, prædicta retinæ filamenta, & consequenter prima & tenerrima nervi optici initia exagitantia, vertiginem tam naturalem quam præternaturalem in nobis producere apta sint, cum perinde sit, idemq; semper sequatur effectus; sive filamenta retinæ a fluidorum v. g. sanguinis intensiori circulo & motu concutiantur & quasi contremiscant, sive ab objectis externis

ternis actu rotatis agitentur. Nec est, ut mira aliis vel plane gratis asserta videatur hæc filamentorum retinæ commotio, quandoquidem extra omne dubium positum est, radios ab objectis valde agitatæ emissos longe magis activos & efficaciores esse aliis ab objectis simpliciter quiescentibus venientibus, sicq; talem agitationem facile producere posse.

Thef. V.

Hæc ut paulo evadant clariora, ex anatomicis nonnulla mutuari, ac oculorum fabricam brevibus describere juvabit. Oculi ergo intra osseas orbitas infra frontem siti cavitates suas figura sua bulbosa, replent, tecti sex membranæ, quarum quatuor sunt communes, duæ propriæ. Prima priorum dicitur Conjunctiva, reliquas omnes infra se quasi recondens, oculosq; orbitis suis annectens, lævis, polita & in statu naturali candore suo ad alabastrum accedens, germanice dicta, das weisse von den Auge; Secunda ad instar cornu pellucida est, præprimis in oculi parte antica, enata ab illa dure matris parte, qua nervum opticum involvit, a parte vero postica, quia conjunctiva reclinata tegitur, crassior, densior & opaca fit, propterea Sclerotica, sive dura, dicta, membrana. Tertia vocatur Choroidea, sive vasculosa, scleroticæ exteriori sua superficie contigua, interiori retinæ, pro simplici tunica passim ab anatomicis descripta, sed studio Celeberr. Fr. Ryschii duplex demonstrata Vid. Ejusd. Epistol. Problematic. 13, a circumfe-

cumferentia nervi optici usq; ad corneæ limbum protensa, totam humoris vitrei & crySTALLINI molem continens, a limbo vero corneæ recedens in duas distinctas membranas divisa, quarum extrema uvea dicitur, in centro suo foramine, uti apparet, nigerrimo, sive pupilla, perforata, reliquaq; ejus parte iridem in variis varie coloratam ac per corneam transparentem, germanice *den Augapffel* / constituyente, altera ligamentum ciliare producit. Parte sua inferiori nigricat, uvæ nigræ acino similis, facitq;ve, ut radii objectorum in cameram quasi obscuram, locum totum tenebricosum incidant, quo singuli viribus integris eoq;ve accuratius in determinata loca & fundi oculorum puncta cadant, ac objectorum formas ibidem delineent. Foramen vero nigrum, sive pupilla, quam in oculorum parte antica & quidem in circuli colorati sive iridis medio format, pro receptione plurium vel pauciorum radiorum mox constringitur, mox dilatatur, quorum prius in luminosis valde objectis, ne oculus a luce lædatur, posterius vero in remotis cognoscendis objectis ad plures recipiendos & colligendos radios, adeoq; utrumq;, necessario requiritur. Quarta, & quidem communium ultima, vocatur Retina, sive tunica reticularis, quia nervus opticus fibrillis suis in formam retis sub oculorum humoribus explicatur & expanditur, unde accidit, ut huic non pellucidæ, sed toti nerveæ tenerrimæ & mucosæ tunicæ objectorum omnium motus imprimantur, imagine omniū in fundo

do oculorum inversâ depictâ. Quinta, propriarum prima, Vitrea dicitur, vitreum humorem includens, toramq; ejus substantiam tenuibus filamentis perreptans, vitreumq; intra certam figuram & formam, ne diffluat, continens, quare disrupta hac humor facile diffluit, & in aquam meram, totus convertitur. Sexta ultima, sed propriarum tunicarum altera, arachnoidea nominatur, quia telis araneorum prorsus similis est; aliis etiam crystalloides audit, quia humorem crystallinum immediate ambit & continet.

Thef. VI.

Prædictis membranis includuntur tres oculorum distincti humores, quorum primus dicitur aqueus, quia aquæ adinstar fluidus & pellucidus est, situs oculi parte antica immediate sub tunica cornea, quam copia & præsentia sua inflat, & extra orbitam nonnihil protuberare facit, pertusa autem cornea dictus humor effluit oculo notabiliter collabente. Eidem uvea quasi innatat, & propterea ope fibrarum suarum tanto magis dilatabilis & contractilis existit. Tegit præterea anterieus humorem, quasi inter medium, crystallinum, & posterius vitreum undiquaq; ambit. Unde vero, & ex quibus fontibus proprie scaturiat, item an perpetuo stagnet & extra omnem circuitum ibi depositus sit, aut sanguini denuo an reaffundatur & actu sic cum fluidis circuletur, aliis merito investigandum relinquo, cum id ad institutum meum parum pertineat. Videantur hac
B
super

super re quæ *Aut. Nuckius in Tractat. de ductibus novis aquosis. Clarissim. Hovius in Dissert. de circulari humorum ocularium motu. Warner. Chrouet. in Dissert. de trium oculi humorum origine* habent; item quæ *Viri Clariss. Scbirac & Meri* de certis glandulis ad extremitates iridis positis, item crySTALLINUM humorem ambeuntibus. *Histor. Acad. Reg. scient. An. 1707.* tradiderunt. Secundus est crySTALLINUS, quia crySTALLI instar pellucidus est, ab aliis glacialis etiam dictus, quia glaciei admodum diaphaneitate similis est, situs e regione pupillæ inter humorem aqueum ab antica parte, & vitreum a postica, cui ad latera per membranam arachnoideam amectitur, in medium ejus ita quasi immersus, ut in eo mediante ligamento ciliari torus firmetur. Trium oculi humorum minimus, nec perfecte rotundus, sed superficiem anteriorem nonnihil complanatam habens, majoris quasi circuli segmentum, posteriorem magis convexam, & consequenter minoris circuli segmentum referens, pro meris canalium tenuissimorum liquido tali turgentium, quo vix limpidius & pellucidius in rerum natura reperitur, a nonnullis habitus. Tertius vitreus audit vitro fuso pelluciditate similis trium oculi humorum maximus; Situ suo omne spatium occupans inter uveam, crySTALLINUM humorem & ipsam retinam, figuram habens dimidiæ spheræ, e cujus centro segmentum minoris spheræ desumptum cavitatem efformat in anteriori plana superficie, qua humor crySTALLINUS excipitur; altera vero convexa superficies oculi figuram efficit rotundam & sphericam.

Th. VII

Thef. VII.

Dum igitur radii ab objectis externis reflexi vel refracti per pupillam oculi bulbum & cavitatem ejus subeunt, tres thesi priori descriptos humores trajicientes, post trinam in tribus humoribus, tanquam distinctis mediis perpeffam refractionem, in oculi fundum h. e. in retinam & ejus filamenta nervea necesse est incidant; illorum vero activitas quo major & vividior est, eo vis filamenta agitandi & commovendi etiam erit insignior. Proinde hæc semel agitata si quiescentium objectorum radios denuo fuscipiant, per se liquet facile, qui ab illorum celeriori & tremulo motu, itu quasi & reditu, ascensu & descensu tremula quoq; appareant, & in orbem mota repræsententur objecta. Similiter fere ac aer æstu solis fervido nimis exagitatus tremulum reddit visum, vortices aquarum, circuitus rotarum molarium, circumactio proprii corporis vertiginem communiter in fanis producunt & loca luminosa vertiginosis ordinarie inimica sunt, notante *Mich. Garafeto Lib. de Indicat. curativis p. m. 148.* Nec obstat in corporis rotatione radios ab objectis venientes non motu intensiori, sed eodem fere & æquali oculum subintrare, quo alias corpore consistente & quiescente id fieri solet. Sufficit filamenta retinæ breviori temporis spatio a plurium objectorum radiis distinctim tangi, & sic facile motum illorum usq; adeo intendi, ut vertiginis sensum producant. Quare patere

tere existimo, subjectum vertiginis non totum cerebrum, nec ejus sic dicta corpora callosa & striata esse, prouti *Williso* quidem in *Anatom. Cerebr. p. 106.* visum est; sed genuinam potius ejus sedem esse in retina & ejus capillamentis insolito more concussis & contremiscentibus, & consequenter in nervio optici initio, ubi in fundo oculi in retinam explicatur, consistere; quamvis hoc ipso penitus inficias ire nolum, cerebrum propter viciniam facile per consensum una affici, & sensus etiam internos interdum turbari posse, quemadmodum verosimile valde videtur, tale quid fieri in vertigine, sed non ab ipsa nativitate, cæcorum. *Vid. Ephem. N. G. Dec. I. A. VI. & VII. p. 150. 160.* item in omnibus aliis, qui a causis externis v. g. aquis fluctuantibus, navigatione, rotarum, aut rerum in gyrrum actarum diurno aspectu, despectu ab alto & similibus vertigine interdum etiam tenebricosa corripit solent.

Thef. VIII.

Quibus rite præmissis probeq; pensitatis ad perlustrandam seriem causarum vertiginem per ventriculorum inferentium nunc demum liberius progredior. Cum autem in illarum contemplatione maxima simul ventriculi sit habenda ratio illarum quoq; variæ & oppido multæ occurrunt, quas prioribus subnectere breviter instituti mei ratio jubet. Frequentiones igitur sunt (1) omnia peregrina & ventriculo inimica, qualia sunt assumpta venena, emetica, fortiora purgantia, prima fumi nicotianæ fatio,

ctio, vermes in ventriculo hospitantes & similia; quæ potissimum cum diris vomitionibus, cardialgiis, sudoribus frigidis, artuum tremoribus vertiginem inducunt. (2) Bilis porracea, æruginosa, acerrima in febribus acutis & malignis, acrimonia sua ventriculo perquam molesta, quæq; tanta interdum est, ut vomitu rejecta omnis generis vasa metallica promptissime arrodatur. (3) Potus valde spirituosus, ut vina quævis, maxime generosa, spiritus vini, mulsum, cerevisiæ bonæ notæ, admodum lupulatae vel narcoticis herbis imprægnatae, in genere omnia porulenta fermentata affatim hausta, quæ parte sua phlogistica in sanguine per ventriculum orgasmum excitant, atq; hinc caput graviter tentant, nisi quicquã interveniat, quod illud impediatur, aut sanguinis notabilis evacuatio fiat, sicuti legitur ebrium ex facta venæ sectione evasisse sobrium *vid. Act. Hafniens. Thom. Bartholini Vol. V. p. 170.* (4) Saburra ventriculi & primarum viarum, imprimis pituita crassa & mucosa, vel plane acida & corrosiva, quarum hæc mole sua & sensu gravativo, illa autem exquisita rosione sua ventriculo nocet. (5) Acor insignis volatilis sapius ex nidore & specie putredinis in scorbuto, cujus symptoma propterea teste Willisio vertigo est, oriundus, acres halitus emittens, qui superius ventriculi orificium ascensu suo exquisitè fodicant & lancinant, non aliter ac raphani, ceparum aliorumq; acrium succi aut halitus oculos offendunt, ut vel lacrymas fundant, vel plane cum metu inflammationis rubere incipiant. (6) Opiata vel nar-

cotica largiori dosi introsumpta, cujus rei exemplum extat in *Ephem. N. C. Dec. II. A. V. p. 25.* ple-
rasq; naturales excretiones tam per urinam quam
per alvum supprimentia, & sanguinem versus supe-
riora propterea pressum ad rarefactionis statum di-
sponentia; unde necesse est caput & cerebrum gra-
vari insigniter, & vertiginem sic produci.

Thef. IX.

Recensitas has causas omnes paulo attentius
examinans, illico adverto, omnes quoad modum,
operandi ad tres classes commode revocari posse, ali-
asq; per modum stimuli in ventriculum, præcipue
vero ejus orificum superius, agere, liberumq; sangui-
nis circuitum turbare, alias sanguini solito majorem
motum conciliare, alias deniq; excernendis retentis
cerebro molestiam creare, quod præ aliis omnibus
partibus ab summam teneritudinem inde plus in-
commodi patitur. Neminem autem, nisi rerum
anatomicarum penitus ignarum, latebit, quanta ven-
triculi sit sensibilitas, qui totus fere nerveus est, pe-
culiari ad hoc tunica, anatomicis nervea dicta, in-
structus, quæ intus rugosa est & ventriculo exinani-
to ciborum appetendorum nos admonet, & sic fa-
mis sensum excitat. Præterea constat ramos paris
nervorum octavi sive vagi tam per exteriorem,
quam interiorem orificii superioris partem numero-
sissime distribui, penetrare usq; ad ventriculi fun-
dum, eundem circumdare, supernam ejus partem
perre-

perreptare, ita ut insigne hoc nervorum par fere in solum ventriculum terminari videatur, licet ope-
 furculorum plurimorum communicet cum plexu he-
 patico, lienari & mesentericis plexibus. Nec his fo-
 lis tantum contextus est ventriculus, sed desuper
 nervos alios accipit a pari intercostali, quod diaphra-
 gma perforans maximum fibrarum fasciculum fun-
 do ejus impertit, ramo ab hoc pari ad lienem excur-
 rente surculos plurimos versus stomachum & pylo-
 rum emittente, qui cum nervo stomachico coeunt,
 ac mire inter se connectuntur.

Thef. X.

In tanta nervorum congerie & multiplici
 cum aliis partibus connexionem nemini jam obscu-
 rum nec mirum videbitur, si ventriculo afflicto &
 quicquam molesti passio totum fere corpus compa-
 tiatur, isq; ab ingestis fortiter stimulantibus adeo in-
 terdum irriteretur, ut constrictus, vel iterato quasi
 contractus, aut plane convulsus ingratum hunc sti-
 mulum removere quasiq; excutere tentet. Quod
 dum accidit, per nervorum consensum & nexum ne-
 queunt simul non spasmodice contrahi diaphragma,
 vena cava, imo ipsa arteria aorta; & quia par ner-
 vorum vagum cum intercostali connectitur, pro-
 paginibus suis cordi, ejus auriculis & omnibus vas
 prospiciente, auriculæ quoq; cordis, orificia venæ
 cavæ, arteriæ, quæ cordi cum pulmonibus commu-
 nia sunt, constringuntur, intercipitur quodammodo
 sanguis

fanguinis circuitus, vasis reliquis in capite & partibus superioribus insigniter distentis, fortius contremiscentibus, unde caput turbatur, dolet & vertigo tandem producitur; id quod a prima causarum classe thesi priori indicata & ab omnibus ventriculo grave irritamentum præbere valentibus actu fieri, nunc in propatulo erit.

Thef. XI.

Nec altera causarum classis plus difficultatis habet ad vertiginem excitandam; sanguis namq; a spirituosa potulentorum parte majorem concipiens motum intestinum sive rarefactivum, cor magis dilatat, quod contra fortius nitens crebriores & validiores repetit contractiones, ut pulsus fiat celerior, corpus incalescat, cerebrum plus sanguinis recipiat, quam remittat, unde capitis dolor & vertigo. Ab opiatis vero tertiam causarum classem constituentibus idem effectus tanto magis sperandus est, quia præter alvi constipationem, quam inferunt, virtus illorum rarefactiva jam dudum ab aliis abunde demonstrata est; unde capiti tanto magis infesta censentur. Imo si a periodicis evacuationibus suppressis, v.g. mensium, suborta passim legitur vertigo, vel plane a sola narium obstructione, *vid. Ephem. N. C. Dec. II. A. V. p. 370.* conceptu facile erit, quæ suppressam ab opiatis urinæ & alvi excretionem vertigo necessario sequatur.

Th. XII.

Thef. XII.

Signa diagnostica affectus nostri fere ubique sunt eadem, communes enim ægotantium querelæ sunt de objectorum visu perceptorum rotatione; variant tamen hæc pro causarum, quas simul indicant, varietate. Sic vertiginem a venenis, emericis, aut fortioribus purgantibus committantur vomitus enormes, cardialgiæ, animi deliquia, caligines oculorum, sudores frigidi, tremor inferioris labri, tormina ventus, lassitudo artuum. A fumo nicotianæ, nausea frequens, conatus vomendi, pallor faciei cum sudore, frigido. A vermibus, nausea cum cardialgia, appetitus interdum prostratus, interdum plus solito excitatus, salivæ copiosior secretio & exspitio, faciei pallor, habitus corporis cachecticus. A bile in ventriculo corrupta, mordax stomachi rosio ardor & dolor, oris amaritudo, sitis ingens cum faucium continua ficitate, nausea & inappetentia ciborum. Abebrietate, capitis gravitas, temulentia, lingua balbutiens, corpus titubans, obnubilatio sensuum fere omnium; a saburra ventriculi, dolor ventriculi gravativus cum nausea, pituita vero acida peccante concoctio læsa, ructus acidi, stupor dentium, ab acore ventriculi volatili, alia symptomata scorbuti, fœtor oris, vertigo jejunos tantum affligens, cibis pastos deserens, ab opiatibus, temulentia, continua ad somnum propensio, manifestus opiatorum abusus.

Thef. XIII.

Prognosis plus vel minus importat periculi, prout causæ fuerint graviore vel leviores, ventricul

C

culum

Culum plus vel minus offendentes. Vertiginem a venenis aut fortioribus emeticis inductam ob convulsionem univertales non raro mors sequitur, nisi mature Medicus fuerit accersitus. Purgantium operatione finita sponte vertigo cessat. In febribus, præprimis malignis, metum facit convulsionum, quibus testantibus Practicorum observationibus magis affinis, quam opoplexiæ, unde facilius transit in epilepsiam, quam apoplexiam, sequitur tamen febris indolem, a qua dependet, & quo magis caduca, eo peior & periculosior merito censetur. In genere tamen vertigo stomachica curam admittit, si scilicet tempestive ad Medicum æger confugerit, ejusdemq; præceptis sese obedientem præstiterit; præscripta enim remedia immediate ad partem affectam, brevi via & integris viribus perveniunt, & sic materiam peccantem vel corrigunt, vel plane exturbant; secus longe ac id fieri assolent in vertigine idiopathica, ex cerebri morbo aut vitio oriunda, quæ in senibus apoplexiam, aut mortem minatur, ideo quia paucissima remediorum pars & viribus non nisi fractis ad partem affectam pervenit. Hinc contra vertiginem a reliquis thesi. VIII. adductis causis profectam Medicus ægrotanti certam spondere poterit opem, nisi plane ab imperitis & medicastis circa dies febrilium criticos opiata imprudenter fuerint exhibita, quæ quidem ægrum in somnum, sive potius soporem, conjiciunt, sed e quo sæpius nunquam expergiscitur.

Thef. XIV.

Ad Curam vertiginis e ventriculo tandem devo-

devolutus, necesse est, eam totam ad causarum varietatem dirigam & sic rite adornem. Proinde in vertigine a venenis vel emeticis omnia commendanda veniunt; quæ vim illorum vel infringant & mitigent, vel plane e ventriculo stimulum talem enormem excutiant. Faciunt utrumq; hoc aqua tepida larga portione butyri insulsi, vel oleo amygdalarum dulcium, aut nucleorum pini recenter expresso, vel mucilage feminum cydorum, psylli vel gummi tragacanthi remixta, vel juscula quævis carniū valde mucilaginosā insulsa, lac dulce, infusum theæ cum lacte, decoctum herbarum malvæ, althææ flor. chamom. rom. cum oleo communi tepide ad vomitum usq; iterato & affatim epota, quibus acrimonia involvitur & ventriculus totus eluitur. His subungere licet absorbentia, v. g. crySTALLUM montanā, terram sigillatā, unicornu fossile, matrem perlarum, Corallia rubra, Conchas præparatas; & id genus alia, cum anodinis, Theriac. androm. Mithridatio, Theriac. cœlesti maritata. Purgantiū fortiorum vim & operationem temperant lac dulce haustū vel emulsionem ex seminibus quatuor frigidis majoribus aut nucleis oleosis paratæ. Vertigo a fumo nicotianæ momentanea est, terminatur in plerisq; vomitu & intermissō ejus usu non facile redit. Vermibus opponantur q̄lia, ut Merc. dulc. æthiops mineralis, decoctū q̄ ii crudi cum aqua vel cerevisia factū, Cistabarina, item intense amaricantia, ut Essent. rad. gentian. absinthii, centaurii min. rad. zedoarie, Seminis lantonicæ Elix. porprieratis f. xdo.

Extracta herbarum amarificantium; scabra & aspera, quævis remedia; ut corallia, crystallus montana præparata, & hujus census plura, quæ sub titulo antihelminthicorum a Præcticis solent commendari.

Thef. XV.

In vertigine a bile vitiosa & corrupta, in febris, præprimis acutis, quarum symptoma vertigo audit, non neglectis aliis, quæ febribus debentur, remediis, præstantissima sunt acrimoniam biliosam destruente, absorbentia dicta, ut crystallus montana præparata, CCustum, mater perlarum, Corallia, Conchæ, oculi cancrorum succo citri imbuti; item quævis temperata acida ut ~ Ⓞ dulc. Ⓞli dulcis Ⓞlis dulc. syrumpus granatorum, syr. de acetos. citri. spiritus Vitrioli cum syr. Violar. dulcificatus, vel aquæ subacidæ acetosæ, acetosellæ cum aceto oculis 69. & syrupo Corallorum combinatæ, quæ pro medentis judicio aliis antifebrilibus commode interponi & contra vertiginem præscribi possunt. Quæ autem ex crapula & potulentorum calidiorum abusu & consequenter ebrietate suam traxit originem, vix remittit, nisi facta vel insigni ventriculi depletione, ut vomitu tempestivo eoq; spontaneo, quo ingestorum maxima pars denuo reddatur, vel post copiose assumpta diluentia aquosa, v. g. aquam fontanam simplicem vel leviter nitratam, vel deniq; discussa per somnum crapula; ut per insensibilem transpirationem sensim exhalet & avolet, quod fuerit superfluum, optime vero curatur abstinentia & sobrietate.

Th. XVI.

In faburra ventriculi attendendum utrum pituita simpliciter viscida peccet, an cum visciditate conjuncta sit aciditas. Priorem crudam & tenacem corrigunt incidentia omnis generis, imprimis vero sales fixi variorum vegetabilium, tum etiam compositi ex acido & alkali, digestivi, quales sunt arcanum duplicatum, tartarus tartarificatus, tartar. Vitriolatus, Sal digestivum Sylvii; item alii volatiles, ut flor. Sal. ammoniaci, Sal. Vol. CC. Urinz, sanguinis, vel Cranii humani. Spiritus cochleariaz, nasturtii, eboris. CC. vi Salia Vol. sfa varia. Peccante vero simul aciditate antacida, thesi priori adducta absorbentia, conducunt, item sales modo commendati tam fixi quam volatiles, ☉.antimoniatum. Elix proprietatis s.Xdo. Essent. absinth. comp. Essent. Zedoar. Radices Ari, Enulæ. Essent carminat. Wedelii. Pulveres varii stomachales ut, Birckmanni, Michaelis, Quercetani & his similes alii compositi, partim aromatici, partim salini. His non sufficientibus pituita debite preparata & incisa leni purgante evacuetur v. g. Extr. Catholic. Panchymagog. Croll. Phlegmagog. Extr. rhabarb. Mercur. dulci & similibus, quibus stimuli loco in exigua quantitate addantur diagrydium vel resin. jalap. vel extr. Trochisc. alhand. aut fol. fenn. S. S. cum Crem. ☉ri & tantillo diagrydii in forma pulveris blande laxantis, aut syrupi laxantes. v. g. domesticus, rosar. solutivus, Cich. c. rheo., fl. persicorum, de manna aliiq; cum salibus volat. s. s. & aquis temperatis in forma potionis prescribantur. Ast ne his quidem si malum cesserit, ad emetica tandem accedendum, quo sine Tartari emetic. gr. iij. vel iv. vel salis Vitrioli vomitivi Scrup. i. detur, hac tamen adhibita cautela, ut ab his abstineamus, ubi flatuentia vel ventriculi distensio cum copiosis ructibus agrum vexant, metu scilicet, ne majori stimulo ventriculi motum naturaliter deorsum tendentem, plus justo invertamus & sursum stimulemus.

Th. XVII.

Thef. XVII.

Nidorosæ & putredinosæ quasi ventriculi intemperiei medentur, post usum leniorum cholagogorum v. g. rhabarbari & decoct. tamarindorum, quævis blanda acida. Hinc conveniunt spiritus acido dulces, ut spir. falis. Vitrioli, nitri, dulces, clyssus antimonii. Tinct. Corallor. Tinct. rosar. rubr. c. ☉ dulc. & ☽li dulc. acidulata. Succus citri rec. expressus. Conserva rosar. rubr. Vitriolata. Syrupi omnes acidi, quibus pro re nata absorbentia varia interponere licet, non penitus absq; omni ægrotantium comodo.

Thef. XVIII.

Opiata quamvis alii variis corrigere tentent. v. g. opium ipsum fermentatione cum succis acidis, aceto rofaceo, succo citri, cydoniorum, nuce moschata, vel Sais, destill. aromaticis, ut anisi, fœniculi caryophyllorū aliisq; vel salibus alkalicis lixivis, imprimis tartari, factu tamen vix possibile videtur, illorum intromptorum vim & narcosin remediis infringere velle. Laudantur quidem hoc nomine ruta, semen dauci, urticæ & similia. sed parum vel nihil his tribuo, existimans præstare, si tam ægri quam Medici ab his abstineant, & non nisi provide utantur.

Thef. XIX.

Diæta talis sit, ut ab omnibus æger, quæ ventriculum quacunq; ratione offendere valeant, abstineat. Vitet ergo cruda, quævis tenacia, dura, acria, acida, fumo & fale indurata. Vescatur vero cibus eupeptis & talibus, quæ ventriculi digestionem non turbent, nec remorentur, sed chylum potius laudabilem suppeditent. Potus sit temperatus, non nimis tenuis & aquosus neq; nimis spirituofus, sed talis, qui concoctionem promoveat: Vitet quoq; animi graviora pathemata, imprimis iracundiam, & omnia quæ ex abusu rerū non naturaliū sanitatem corumpere possint.

FINIS

S. D. G.

1700

Frankfurt a. d. O., Diss., 1716-18

ULB Halle
005 350 808

3

1719,1

43

AM

B. V.

RURALIS MEDICA

GINE ICULO

TE DEO

ULTATIS MEDICÆ
NSU

LADRINA

IDE

RG. à BERGEN,

r. PROFESSORE

DINARIO

ENTIA

MEDICA HONORES

IME IMPETRANDI

A. MDCC XIX.

si submittit.

OR

AIMUS GERICH,

veranus.

VLADRUM,

CHWARTZIL.

